

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การอธิบายความหมาย
ของคำศัพท์เรื่อง ชุนข้างชุนแผน

ครูผู้สอน ครูชลรัถย์ คงกำเนิด

คำถามกระตุ้นความคิด

คำถาม : นักเรียนรู้จักวรรณคดีไทย เรื่อง “ขุนช้างขุนแผน” หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : “ขุนช้างขุนแผน” เป็นวรรณคดีที่คนไทย รู้จักกันดีเรื่องหนึ่ง เพราะเป็นวรรณคดีที่น่าเสนอ ชีวิตของสามัญชนได้อย่างชัดเจน

คำถามกระตุ้นความคิด

คำถาม : หากกล่าวถึงเรื่อง “ขุนช้างขุนแผน”
นักเรียนรู้จักตัวละครตัวใดบ้าง

คำตอบ : ขุนช้าง ขุนแผน นางวันทอง
พลายงาม นางทองประศรี ฯลฯ

กิจกรรม
“สนทนาพาที
เรื่อง ขุนช้างขุนแผน”

เรื่อง **“ขุนช้างขุนแผน”** เป็น นิยายรักพื้นบ้าน มีหลายรสทั้งสุข
ทุกข์ ผิดหวัง สมหวัง และตื่นเต้น กล่าวกันว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง
ในสมัยอยุธยา ต่อมามีคนนำมาแต่งเป็นลายลักษณ์อักษร และชำระ
ใหม่ในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เรียกกันว่า เสภาขุนช้างขุนแผน

เสภา “**ขุนช้างขุนแผน**” มีหลายตอน ตัวละครเอกที่ดำเนินเรื่อง ได้แก่ ขุนช้าง ขุนแผน และนางวันทอง ซึ่งเป็นตัวละครที่คนไทยรู้จักกันมากที่สุด สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เรียนเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน “กำเนิดพลายงาม” ซึ่งเป็นบทประพันธ์ของสุนทรภู่

คำถามชวนคิด ?

คำถาม : ถ้านักเรียนได้อ่านเรื่อง
“ขุนช้างขุนแผน” แต่ไม่สามารถ
แปลความหมายของคำศัพท์ได้
นักเรียนจะทำอย่างไร

คำตอบ : เปิดพจนานุกรมเพื่อดู
ความหมายของคำศัพท์
หรือคาดเดาความหมายคำศัพท์
จากบริบทของประโยค

การอธิบายความหมาย
ของคำศัพท์
เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ❖ บอก หลักการอธิบายความหมายของคำศัพท์ได้
- ❖ เขียน อธิบายความหมายของคำศัพท์ได้ถูกต้อง
- ❖ บอก ประโยชน์ของการอธิบายความหมายของคำศัพท์

หลักการอธิบายความหมาย ของคำศัพท์ มีอะไรบ้าง

๑. การเปิดดูความหมายจากพจนานุกรม

พจนานุกรม คือ หนังสือที่ช่วยถ้อยคำในภาษาใดภาษาหนึ่ง เรียงตามลำดับตัวอักษร โดยทั่ว ๆ ไป จะบอกความหมายและที่มาของคำ ซึ่งเราสามารถเปิดดูความหมายและที่มาของคำในพจนานุกรมได้

๒. การสังเกตและดูบริบทของประโยค

บริบท คือ คำ ข้อความ หรือสถานการณ์แวดล้อม เพื่อช่วย
ให้เข้าใจความหมายของภาษาหรือถ้อยคำ ซึ่งเราสามารถอธิบาย
ความหมายของคำ ได้จากการสังเกตและดูบริบทในประโยคได้

แข่งขันกัน
ทายคำศัพท์

หม้อต้มยำ

สำเนียง

ข้อเขมร

ปราศรัย

สลับสไตล์

เผาะผ้อย

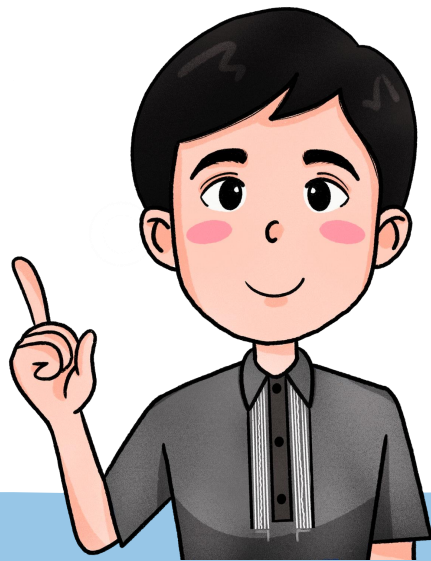
ลูกพะหล่ำ

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอธิบาย
ความหมายของคำศัพท์จากเสภาเรื่อง
ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม
ในใบงานที่ ๑ ให้ถูกต้องและครบถ้วน

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์จากวรรณคดีเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม แล้วอธิบายความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ ให้ถูกต้อง

๑. .... หมายถึง .....
๒. .... หมายถึง .....
๓. .... หมายถึง .....
๔. .... หมายถึง .....
๕. .... หมายถึง .....
๖. .... หมายถึง .....
๗. .... หมายถึง .....
๘. .... หมายถึง .....
๙. .... หมายถึง .....
๑๐. .... หมายถึง .....

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๑ เรื่อง คำศัพท์จากเรื่อง ชุนข้างชุนแผน ตอน กำเนิดพलयงาม
- ๒) สังเกตการทำงานของนักเรียนและให้คำแนะนำเพิ่มเติม
- ๓) ตรวจสอบใบงานที่ ๑ และประเมินวิธีการเขียนอธิบายความหมายของคำศัพท์

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) ทำใบงานที่ ๑ เรื่อง คำศัพท์จากเรื่อง ชุนข้างชุนแผน ตอน กำเนิดพलयงาม
- ๒) เมื่อทำใบงานเสร็จแล้ว ให้นักเรียนส่งครูประจำชั้นเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์จากวรรณคดีเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม แล้วอธิบายความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ ให้ถูกต้อง

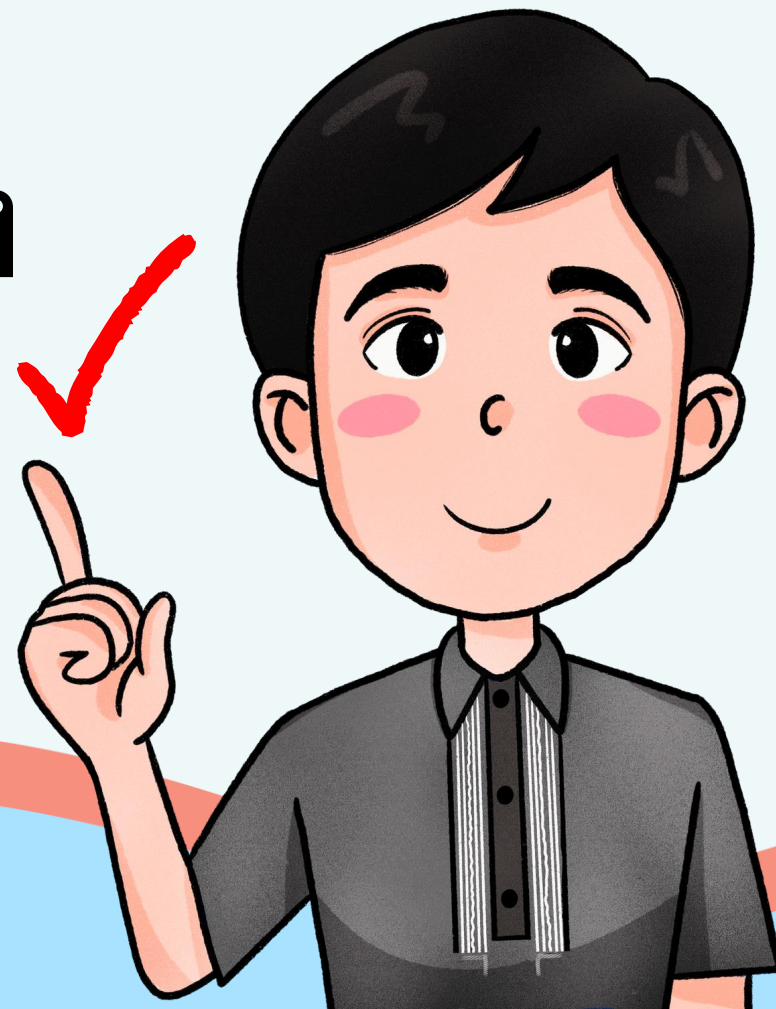
๑. .... หมายถึง .....
๒. .... หมายถึง .....
๓. .... หมายถึง .....
๔. .... หมายถึง .....
๕. .... หมายถึง .....
๖. .... หมายถึง .....
๗. .... หมายถึง .....
๘. .... หมายถึง .....
๙. .... หมายถึง .....
๑๐. .... หมายถึง .....

ใบงานที่ ๑ เรื่อง คำศัพท์จากเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม

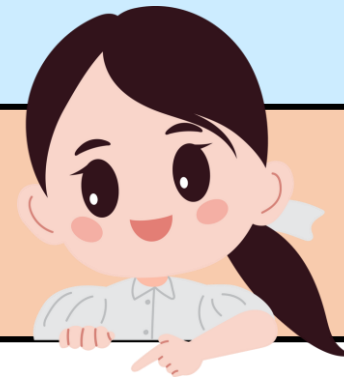
สรุปการทำกิจกรรม และตรวจสอบความถูกต้อง

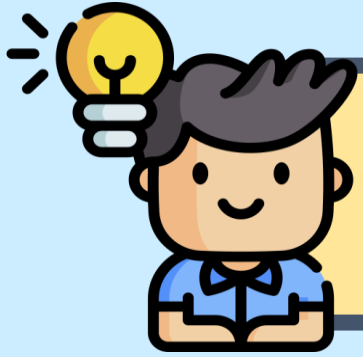

คำศัพท์	ความหมาย
ยิ่งยวด	เยี่ยมที่สุด เช่น มีความสามารถอย่างยิ่งยวด
ศรีสวัสดิ์	ความปลอดภัย เช่น ขอให้เดินทางโดยสวัสดิภาพ
อตส่าห์	ความบากบั่น เช่น ทำงานอย่างบากบั่นพยายาม
อาลัย	ห่วงใย, พั้วพั้น เช่น อาลัยถึงคนที่จากไปแล้ว

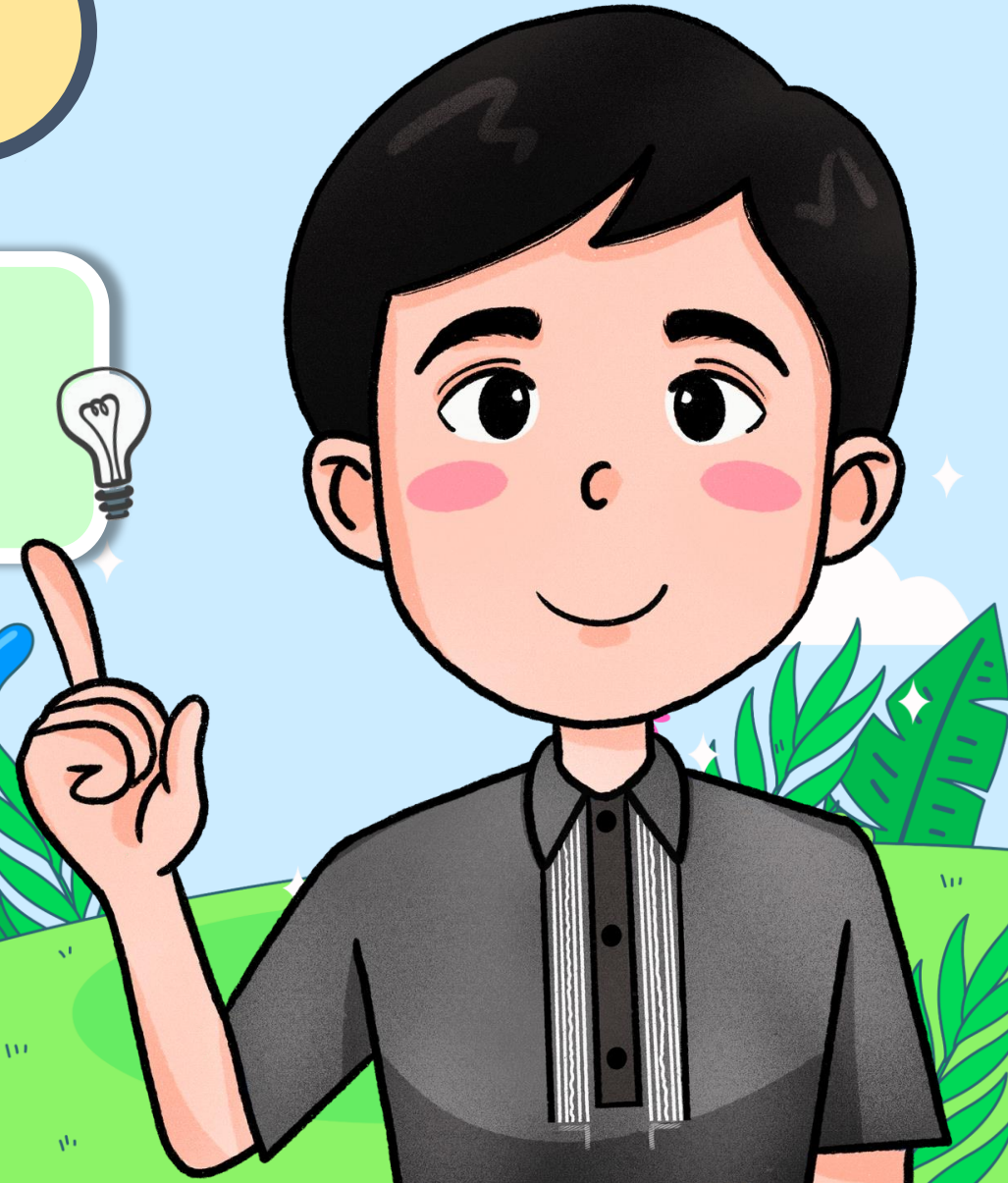
คำศัพท์	ความหมาย
อนาถใจ	สงสาร, สลดใจ เช่น เรื่องนี้น่าอนาถใจยิ่งนัก
เดียงสา	รู้ภาษา, รู้ความ, รู้ผิดรู้ชอบ
หวิวหวิว	มีความรู้สึกที่ดูเหมือนใจจะขาดไป เช่น รู้สึกใจหวิวเป็นลม
จิ้งหรีด	จิ้งหรีด (แมลงชนิดหนึ่ง)

คำถามสรุปบทเรียน

คำถาม ? : การศึกษาความหมายของคำศัพท์
ในบทเรียนมีประโยชน์อย่างไร

คำตอบ : ทำให้สามารถอ่านเนื้อเรื่องได้
เข้าใจและรู้ความหมายของคำศัพท์มากขึ้น

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การอ่านบทร้อยกรอง

“ขุนช้างขุนแผน”

รายวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านบทร้อยกรอง
- ใบงานที่ ๒ เรื่อง การอ่านบทร้อยกรอง
- แบบประเมินการอ่านบทร้อยกรอง

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

